

CO₂:

Hvorfor ikke fyre med naturen?

Man skal indsamle grene og rødder m.v. i naturen og omdanne det til biobrændsel, lyder spændende forslag fra Danmarks største virksomhed inden for oparbejdning og genanvendelse af mange former for organiske restprodukter

Af Jesper Winther Andersen

Direktør Bjarne Larsen, KomTek A/S har lagt seks millioner kroner i en maskine – en "Terra Sorter", der neddel og sorterer Have- og park affald (HPA), som kommer fra haver, parker og andre steder. Den store maskine sorterer i syv fraktioner og har en kapacitet på 200 tons i timen.

Og så melder spørgsmålet sig: Hvad vil Bjarne Larsen med en "kompostkvarn" til mange penge og med så stor en kapacitet?

-Jo, her i KomTek er vi jo i al beskedenhed kendte for at være visionære, stædigt visionære vil nogle måske mene. Men det ligger sådan, at vi har en stærk tro på, at vi kan opdyrke et marked for biobrændsel, der produceres netop på baggrund af HPA.

KomTeks vision er at håndtere og behandle organiske restprodukter med den filosofi, at samfundets restprodukter skal udnyttes optimalt, både når det gælder ressourcer og hensyntagen til miljøet. Og det netop baggrunden for investeringen i den nye maskine:

- Typisk kompostering sker ved, at HPA knuses på hurtiggående neddelere for at blive omsat til kompost hurtigst

muligt, hvorefter det ofte bliver kørt direkte på landbrugsjord. Vi stiller det spørgsmål, om ikke der findes en bedre anvendelsesmulighed, siger Bjarne Larsen og peger på, at potentialet er endda meget stort:

- Et forsigtigt gæt er, at der kan hentes 200.000 tons HPA-materiale fra haver og parker, 100.000 tons fra veje og jernbaner (rabatter, skråninger osv.), 100.000 tons fra rydning af hegn og 100.000 tons fra rødder. Hertil kommer energipil fra landbruget. Det giver et potentiale på minimum 500.000 tons HPA, som kan afsættes som biobrændsel, der vel at mærke er genbrug. Og altså genbrug fra naturen, pointerer Bjarne Larsen.

Ikke forgyldt forretning

Men det er ikke billigt at følge Bjarne Larsens forslag, der da også i bund og grund tager sit afsæt i et ønske om at forbedre miljøet og gøre en klimaindsats.

-Det er forholdsvis billigt at bortskaffe (deponere) HPA til landbruget eller brænde det af på marken. Da det samtidig er relativt dyrt at oparbejde biobrændsel af HPA til den kvalitet, der i dag forventes på de danske anlæg, må jeg nok erkende, at der ikke er voldsomme besparelser i sigte. Man kan så spørge, om vi har råd til at lade være, siger Bjarne Larsen.

Den holdning lader det til, man har i Tyskland, hvor der er bygget nogle få anlæg til udelukkende at producere energi på haveaffald. Et sådant anlæg modtager for eksempel 80.000 tons HPA pr. år og producerer heraf 7,5MW el og 18 MW termisk energi. Tyskerne får mere for strøm, der er produceret på grønne anlæg. Den tyske model bliver altså tilskyndet af staten.

Bjarne Larsen mener, at HPA kan udnyttes optimalt hos KomTek:

-Med vores nye neddelere, som er langsomgående, knuser vi HPA'en groft og sorterer derefter i seks fraktioner – jern, plast, sten, småt organisk på under 25 mm, mellem størrelse organisk på 25 - 80 mm og overstørrelse organisk, forklarer Bjarne Larsen, der supplerer sin investering i den store neddeler med en klokkeklar plan for fremtiden:

- Vi ønsker at etablere en "leverandørforening" med potentiale på op til 100.000 ton biobrændsel på landsplan, vi ønsker ligeledes få pil fra dansk

landbrug med i produktet. Der skal desuden arbejdes på at udarbejde et sæt kvalitetskrav, ligesom det vil være ønskeligt at kunne tilbyde, at askehåndtering er inkl. i prisen på den biobrændsel, vi tilbyder, opremser Bjarne Larsen, der af MILJØ MAGASINETs læsere er kendt som en sand ildsjæl. Så mon ikke det lykkes for ham.

En niche med potentiale

-Kompost kan ikke redde verden, men det er sandelig et skridt i den rigtige retning, fastslår Bjarne Larsen og indrømmer, at han er utraditionel derved, at han ikke lancerer sine idéer for pengenes skyld, men fordi han tror på dem og på at kunne forbedre miljøet. Bjarne Larsen har gennem de sidste godt ti år arbejdet med oparbejdning og genanvendelse af mange former for organiske restprodukter - primært ved kompostering, hvor KomTek i dag er Danmarks absolut største på sit felt og hører til blandt de førende virksomheder i Europa.

-En del af vores kompost afsættes i dag stadig til landbrug som biokompost, men det er vores mål at oparbejde og afsætte komposten til højt forædlede jordforbedringsmidler, der kan afsættes udenfor landbruget, forklarer Bjarne Larsen og tilføjer:

-Der er bred enighed, såvel nationalt som på europæisk plan, om at gødningsværdier, indeholdt i organiske restprodukter, skal genanvendes som jordbrugsforbedringsmidler. Alle forsøg viser med tydelighed, at det forædlede og ikke mindst rensede produkt, har mange fornuftige anvendelsesmuligheder uden risiko for miljøet.

KomTek Miljø er med i front når det gælder oparbejdning og afsætning af organiske restprodukter.

-På nationalt og EU-plan arbejdes der på at genanvende og oparbejde en stadig større del af organiske restprodukter til jordbrugsformål. For at kunne afsætte disse produkter

KomTek håndterer og formidler mere end 120.000 ton organiske restprodukter og aske og

- Ejer Danmarks største komposteringsanlæg
- Er et lille firma med store visioner
- har effektiv miljø- og kvalitetsstyring

KomTeks nye maskine koster 6.000.000 kroner og sorterer i 7 fraktioner: plast, stenjern og 3 størrelser gren/kompost. Den normale kapacitet er 200 ton/time. Maskinen sparer 70% på energiomkostningerne i forhold til de maskiner, KomTek tidligere brugte til opgaven

er det vigtigt, at kvaliteten er i top, og at genanvendelsen ikke medfører negative effekter på miljøet, siger Bjarne Larsen.

Som virksomhed, der oparbejder og afsætter organiske restprodukter til jordbrugsformål, har KomTek Miljø et ansvar for at lave udviklende arbejde på dette område, så en stadig større del af Danmarks organiske restprodukter oparbejdes og afsættes til jordbrugsformål.

-Vi samarbejder med uddannelsesinstitutioner og private virksomheder om vores udviklende arbejde. Selvfølgelig skal vi tjene penge, og det gør vi også. Men det er en særlig tilfredsstillelse at være med til at flytte grænser, understreger Bjarne Larsen og tilføjer:

- Meget af det, vi har foretaget os her hos KomTek, har været op ad bakke. Nu ser vi, at det rykker på en helt anden måde. Interessen for at passe på miljøet er blevet langt større blandt borgerne, og det kan jo i sidste ende betyde, at der kommer politisk grobund for projekter, som tidligere nær-

Der ligger store ressourcer og flyder i naturen. KomTek har sat sig for at kapitalisere dem og samtidig gøre en indsats for miljøet

mest pr. automatik fik den nedadvendte tommelfinger. Produktion til biobrændsel er

en mindre niche, der kan vise sig at blive meget stor. Og hos KomTek er vi forberedte.

Der er perspektiver i det her, ikke mindst miljømæssigt. Derfor har jeg valgt at satse på det, siger Bjarne Larsen og understreger således KomTek Miljø's slogan: "Miljø med visioner"

Ny bekendtgørelse kommer snart

Høringsudkast til Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om biomasseaffald (Tilføjelse vedrørende grene, stød og rødder fra have-park-affald)

§ 1 i bekendtgørelse nr. 1637 af 13. december 2006 om biomasseaffald foretages følgende ændringer: 1.1 § 2, stk. 1, indsættes efter "skovbrug": "haver og parker," 2. \ bilag 1, punkt 1, indsættes efter "Råtræ, herunder": "grene, stød og rødder,"

Fra ilden til asken

En ulempe ved at bruge HPA er, at det kan være svært at komme ned under 1% aske - normalt 3-5 %. Det kan ligeledes være svært at få "firkestykker" på under 65 mm, og asken vil indeholde over 0,5% sten, jern og plast. Det kan også være svært at få en ens produktion over alt i Danmark - men ens fra hvert anlæg. KomTek arbejder på et system, der kan genanvende aske, også i små mængder. Asken kan genanvendes i STERCUS - en gødningsblanding af restprodukt fra land, by og industri